

JAKOŚĆ ŻYCIA W POLSCE

EDYCJA 2014

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Opracowanie publikacji:

Główny Urząd Statystyczny
Departament Badań Społecznych i Warunków Życia
Departament Analiz i Opracowań Zbiorczych

Opracowanie zestawu wskaźników jakości życia:

Zespół ds. jakości życia pod kierunkiem Anny Bieńkuńskiej

Autorzy opracowania:

Marta Bendowska, Anna Bieńkuńska, Paweł Luty, Karol Sobestjański, Joanna Wójcik

Skład komputerowy:

Paweł Luty

Publikacja dostępna na:

<http://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Zdjęcia:

FOTOLIA

WSTĘP

Główny Urząd Statystyczny od lat publikuje w różnej formie bogaty zakres informacji pozwalających na wnikliwe analizy poszczególnych aspektów jakości życia. W niniejszym opracowaniu prezentujemy Państwu zestaw podstawowych wskaźników umożliwiających ocenę ważnych obszarów jakości życia. Przyjęto założenie, że wskaźniki podstawowe odnoszą się do osób lub gospodarstw domowych i obejmują zarówno mierniki o charakterze obiektywnym, jak i subiektywnym. Oba rodzaje wskaźników należy traktować jako komplementarne.

Przyjęta przez GUS koncepcja pomiaru jakości życia nawiązuje zarówno do zaleceń międzynarodowych, jak i do bogatej tradycji polskich badań w tym zakresie. Zgodnie z tą koncepcją, statystyczny pomiar jakości życia uwzględnia wieloaspektowy charakter tego pojęcia. W założeniu pomiar ten obejmuje nie tylko całokształt obiektywnych warunków, w jakich człowiek żyje, ale także odczuwaną przez poszczególne osoby subiektywną jakość życia, określaną także terminem dobrobytu subiektywnego.

W ramach szeroko rozumianych warunków życia brane są pod uwagę m.in. takie obszary tematyczne (zwane inaczej domenami) jak: materialne warunki życia, zdrowie, edukacja, aktywność ekonomiczna, czas wolny i relacje społeczne, osobiste bezpieczeństwo, jakość państwa i podstawowe prawa, a także jakość środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania. Pomiar dobrobytu subiektywnego obejmuje natomiast postrzeganą jakość życia, tzn. satysfakcję, jaką ludzie czerpią z różnych jego aspektów oraz z życia jako całości, a także elementy dotyczące odczuwanych stanów emocjonalnych oraz systemu wartości.

Większość spośród prezentowanych wskaźników jakości życia będzie obliczana co roku. W niektórych przypadkach – ze względów merytorycznych (np. niewielka zmienność zjawiska w krótkim czasie) lub ze względu na częstotliwość zbierania informacji – wskaźniki obliczane będą w odstępach kilkuletnich. Planowane jest coroczne publikowanie zaktualizowanego zestawu podstawowych wskaźników jakości życia w Polsce. W niniejszym opracowaniu prezentowane są najbardziej aktualne dane odnoszące się głównie do roku 2013.

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	Dochód rozporządzalny jest sumą bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszoną o zaliczki na podatek dochodowy oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne oraz towary i usługi otrzymane nieodpłatnie. Wskaźnik prezentowany jest w przeliczeniu na jednostkę ekwiwalentną z zastosowaniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Skale ekwiwalentności pozwalają na porównanie gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym (ze względu na liczbę osób i ich wiek).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zróżnicowania kwintylowego dochodów rozporządzalnych	Stosunek sumy dochodów uzyskanych przez 20% osób o najwyższym poziomie dochodów (V kwintyl) do sumy dochodów uzyskanych przez 20% osób o najniższym poziomie dochodów (I kwintyl). Wskaźnik obliczany jest na podstawie dochodów ekwiwalentnych gospodarstw domowych z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym	Odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji). Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPISS). Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem wielowymiarowym	Odsetek gospodarstw domowych dotkniętych jednocześnie trzema formami ubóstwa: ubóstwem dochodowym, ubóstwem warunków życia i ubóstwem braku równowagi budżetowej.	Badanie spójności społecznej
Wskaźnik dobrej samooceny budżetu domowego	Odsetek gospodarstw domowych, którym pieniędzy starcza na wiele bez specjalnego oszczędzania lub które mogą pozwolić sobie na pewien luksus.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik złej samooceny budżetu domowego	Odsetek gospodarstw domowych, które na co dzień bardzo oszczędnie gospodarują pieniędzmi lub którym pieniędzy nie starcza na zaspokojenie podstawowych potrzeb.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem	Udział wydatków gospodarstwa domowego przeznaczonych na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Udział wydatków na utrzymanie mieszkania w wydatkach ogółem	Udział wydatków gospodarstwa domowego przeznaczonych na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik złych warunków sanitarnych	Odsetek gospodarstw domowych, które nie posiadają w mieszkaniu ciepłej wody bieżącej lub ustępu spłukiwanego wodą bieżącą lub łazienki z wanną/prysznicem.	Badanie spójności społecznej
Gospodarstwa domowe mieszkające w zbyt małych mieszkaniach	Odsetek gospodarstw domowych, które określają swoje mieszkanie jako zbyt małe jak na potrzeby gospodarstwa.	Badanie spójności społecznej
Gospodarstwa domowe mieszkające w zbyt dużych mieszkaniach	Odsetek gospodarstw domowych, które określają swoje mieszkanie jako zbyt duże jak na potrzeby gospodarstwa.	Badanie spójności społecznej
Brak pieniędzy na żywność (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych, w których – z powodów finansowych – nie wszystkie osoby dorosłe mogły sobie pozwolić na jedzenie mięsa, drobiu, ryb lub wegetariańskich odpowiedników oraz świeżych owoców i warzyw co drugi dzień.	Badanie spójności społecznej
Brak pieniędzy na przynajmniej 1 tydzień wakacji raz w roku (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych, w których – z powodów finansowych – nie wszystkie osoby dorosłe mogły sobie pozwolić na przynajmniej jeden tydzień wakacji (wyjazd poza miejsce zamieszkania niezależnie od pory roku) raz w roku.	Badanie spójności społecznej
Brak samochodu z przyczyn finansowych (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych nieposiadających przynajmniej jednego samochodu osobowego lub osobowo-dostawczego z powodów finansowych.	Badanie spójności społecznej

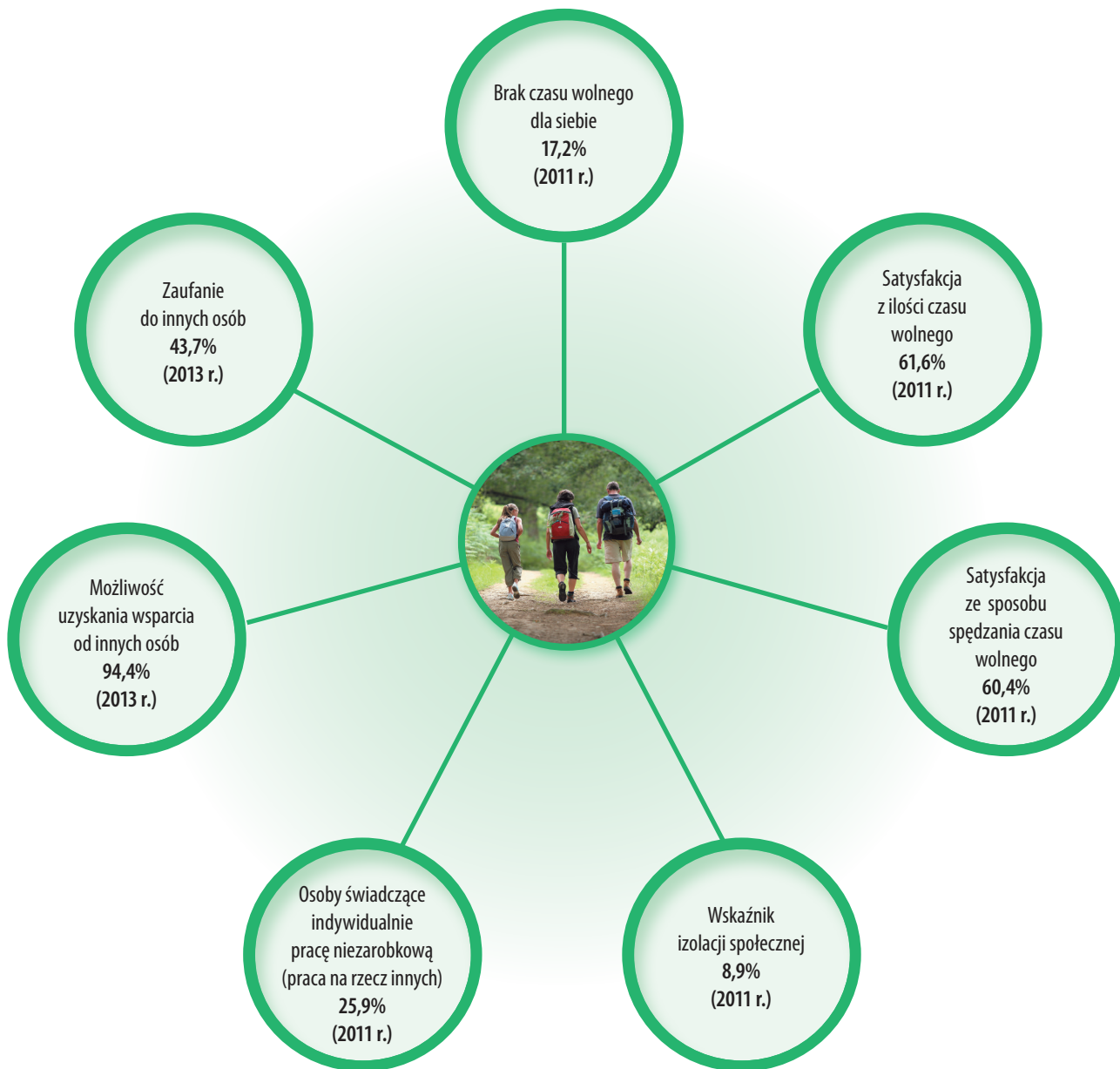
WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Wskaźnik zatrudnienia	Udział osób pracujących (ogółem lub danej grupy) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Stopa bezrobocia	Udział osób bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Stopa bezrobocia długotrwałego	Procentowy udział osób bezrobotnych poszukujących pracy przez okres powyżej 12 miesięcy (13 miesięcy i więcej) w liczbie aktywnych zawodowo.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Młodzież niepracująca i nieuczestnicząca w kształceniu	Odsetek osób w wieku 18-24 lata, które nie pracują (czyli są bezrobotne lub nieaktywne zawodowo) oraz nie uczestniczą w dalszym kształceniu lub szkoleniu (nie uczestniczyły w żadnej formie edukacji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie). W danych publikowanych przez Eurostat wskaźnik ten określany jest jako NEET (<i>not in employment and not in any education and training</i>).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Pracujący w wydłużonym czasie pracy	Odsetek pracujących zazwyczaj w wydłużonym czasie pracy w ciągu tygodnia (50 godzin i więcej).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Pracujący na podstawie umowy na czas określony	Odsetek pracowników najemnych pracujących na podstawie umowy na czas określony w stosunku do pracujących ogółem.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Mediana wynagrodzeń	Wartość, która oznacza, że połowa zatrudnionych zarabia poniżej tej kwoty, a połowa – powyżej. Mediana wynagrodzeń dotyczy wynagrodzeń brutto w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.	Badanie struktury wynagrodzeń
Mediana świadczeń emerytalnych	Wartość, która oznacza, że połowa emerytów otrzymuje świadczenia niższe od tej kwoty, a połowa – wyższe. Mediana świadczeń emerytalnych dotyczy świadczeń brutto wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Wskaźnik ogólnego zadowolenia z pracy	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących zadowolenie z obecnej pracy.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

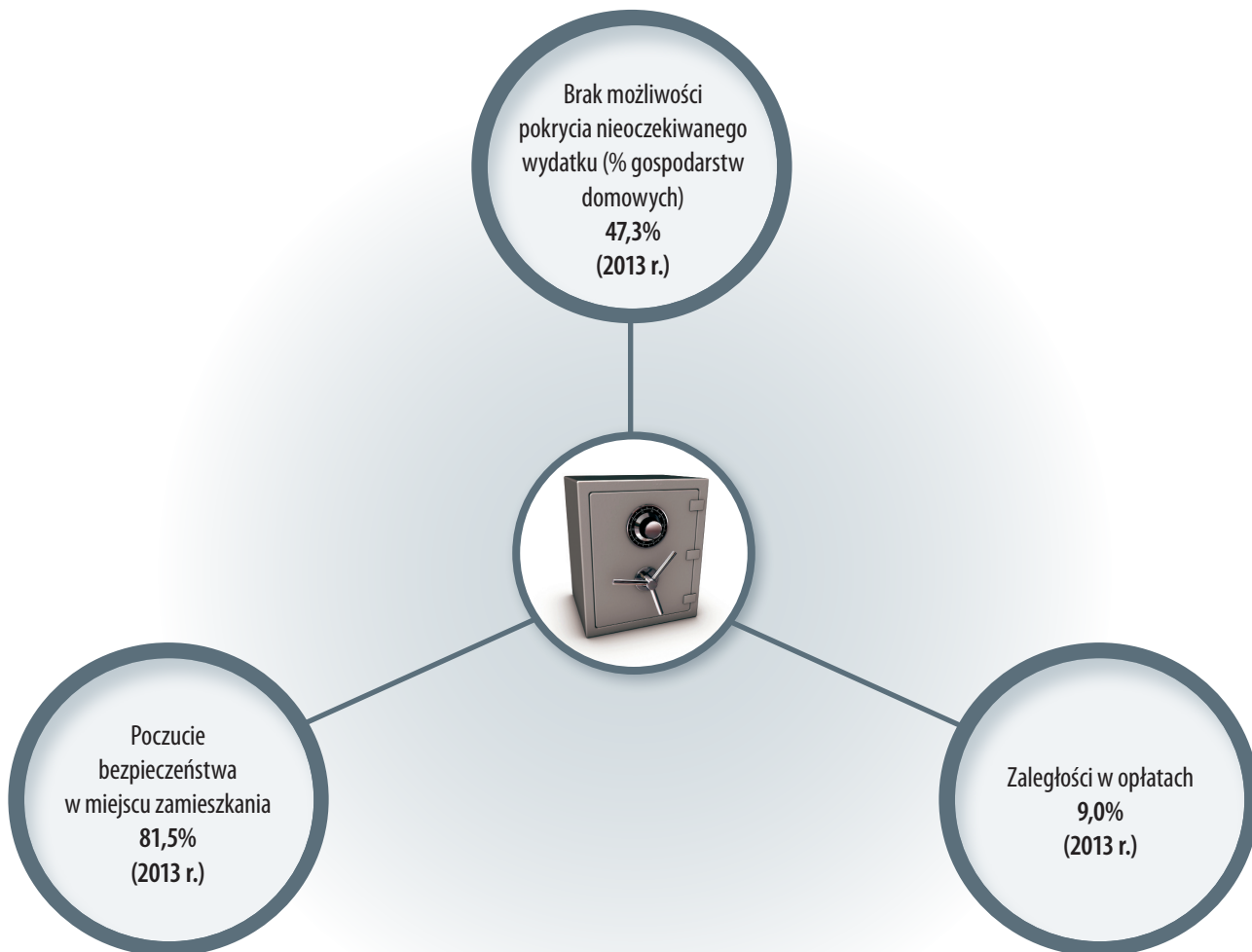
WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Osoby o ograniczonej zdolności wykonywania codziennych czynności	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej wskazujących na ograniczoną zdolność wykonywania czynności jakie ludzie zwykle wykonują, trwającą 6 miesięcy lub dłużej.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Wskaźnik dobrej samooceny stanu zdrowia	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej, które oceniły ogólny stan swojego zdrowia jako dobry lub bardzo dobry.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Wskaźnik złej samooceny stanu zdrowia	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej, które oceniły ogólny stan swojego zdrowia jako zły lub bardzo zły.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Osoby w wieku 15 lat i więcej z nadwagą i otyłością	Odsetek osób z nadwagą i otyłością wśród osób w wieku 15 lat i więcej. Monitoring nadwagi i otyłości w populacji umożliwia specjalny wskaźnik zwany indeksem masy ciała BMI. Otyłość występuje wtedy, gdy BMI przyjmuje wartość co najmniej 30, zaś nadwaga – co najmniej 25.	Europejskie ankietowe badanie zdrowia
Osoby palące tytoń codziennie	Odsetek osób w wieku 15 lat i więcej deklarujących palenie tytoniu codziennie.	Europejskie ankietowe badanie zdrowia
Rezygnacja z wizyty u lekarza specjalisty z powodu listy oczekujących, braku skierowania	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które deklarowały potrzebę konsultacji z lekarzem specjalistą, jednak nie skorzystały z konsultacji z powodu zbyt długiej listy oczekujących lub braku skierowania.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Rezygnacja z wizyty u lekarza specjalisty z powodów finansowych	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które deklarowały potrzebę konsultacji z lekarzem specjalistą, jednak nie skorzystały z konsultacji z powodów finansowych.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Osoby posługujące się językami obcymi	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej, które deklarują posługiwanie się przynajmniej jednym językiem obcym w stopniu co najmniej komunikatywnym (umiejętność posługiwania się podstawowymi wyrażeniami oraz używania języka dla określenia znanych rzeczy i sytuacji).	Badanie spójności społecznej
Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z komputera	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16-74 lata korzystających z komputera w ciągu ostatnich 3 miesięcy.	Badanie wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych
Osoby w wieku 16-74 lata korzystające z Internetu	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy.	Badanie wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych
Osoby powyżej 25 roku życia z wykształceniem wyższym	Odsetek osób w wieku 25 lat i więcej posiadających wyższe wykształcenie.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Osoby powyżej 25 roku życia z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym	Odsetek osób w wieku 25 lat i więcej posiadających wykształcenie co najwyżej gimnazjalne.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Osoby w wieku 15-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu	Odsetek osób w wieku 15-64 lata uczących się i/lub doksztalających się wśród ludności w tej samej grupie wiekowej (w okresie 4 tygodni przed badaniem).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Dzieci w wieku 3-4 lata objęte wychowaniem przedszkolnym	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata w placówkach wychowania przedszkolnego (w stosunku do populacji dzieci w tym samym wieku).	Ministerstwo Edukacji Narodowej

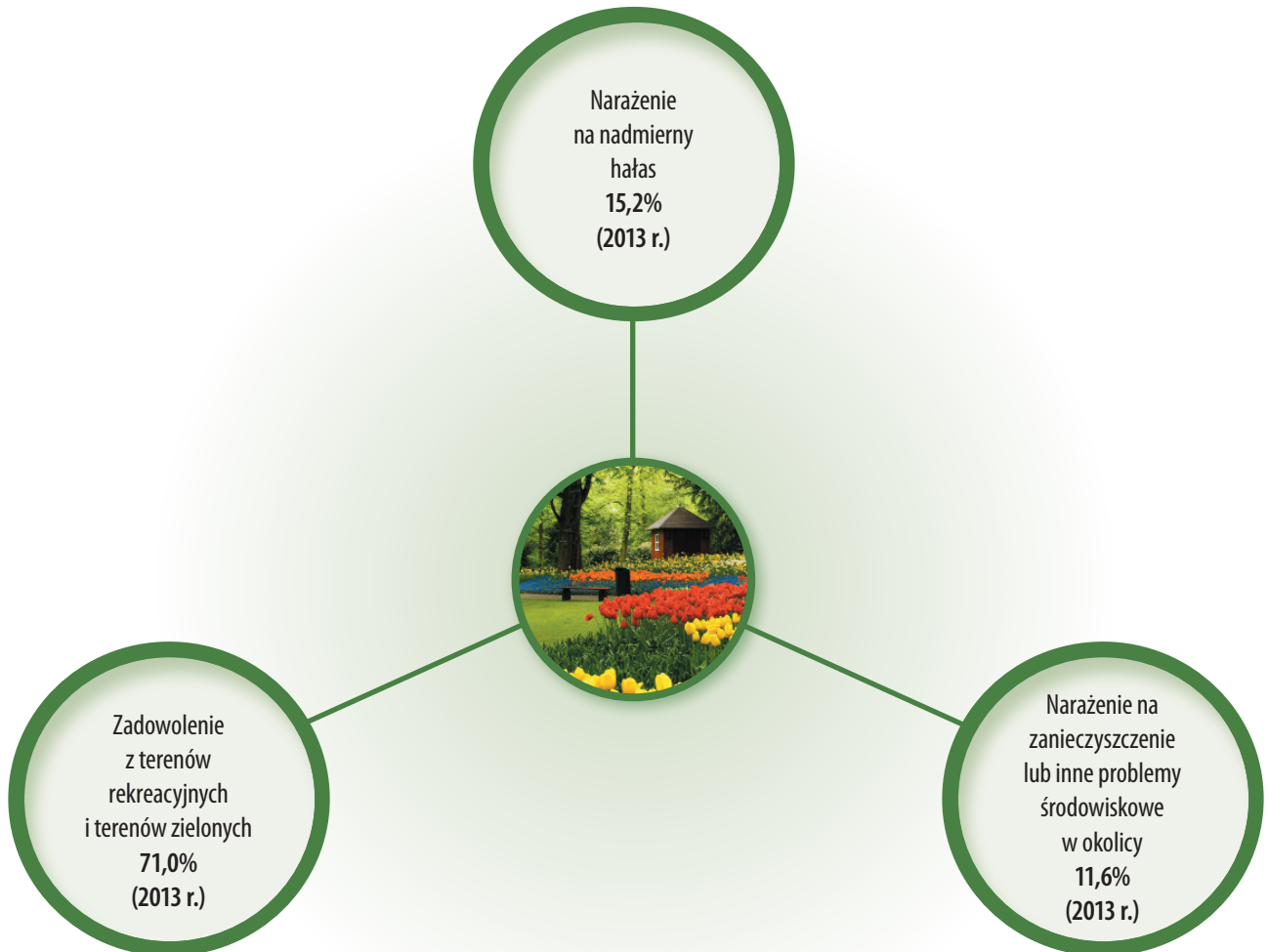
WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Brak czasu wolnego dla siebie	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej, deklarujących, że w ciągu dnia powszedniego czasu wolnego nie wystarcza im nawet na wykonanie koniecznych zajęć, bądź starcza go jedynie na to co muszą zrobić, ale nie mają czasu wolnego dla siebie.	Badanie spójności społecznej
Satysfakcja z ilości czasu wolnego	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone z ilości czasu wolnego jakim dysponują.	Badanie spójności społecznej
Satysfakcja ze sposobu spędzania czasu wolnego	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone ze sposobu spędzania swojego czasu wolnego.	Badanie spójności społecznej
Wskaźnik izolacji społecznej	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej, u których zaobserwowano niewielką intensywność (lub brak) kontaktów społecznych z osobami spoza gospodarstwa domowego.	Badanie spójności społecznej
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową (praca na rzecz innych)	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 15 lat i więcej, które świadczyły indywidualnie pracę niezarobkową (np. załatwianie spraw w urzędzie, opieka nad dziećmi i osobami starszymi, pomoc w zakupach, sprzątanie) poza własnym gospodarstwem domowym w ciągu 4 tygodni przed badaniem. Praca niezarobkowa świadczona indywidualnie, tj. poza jakimikolwiek strukturami organizacyjnymi, kierowana jest na ogół do konkretnych osób (krewnych, znajomych lub nieznajomych) albo na rzecz środowiska lub społeczności.	Badanie pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym
Możliwość uzyskania wsparcia od innych osób	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że mają krewnych, przyjaciół, znajomych lub sąsiadów, których mogą poprosić o pomoc (np. materialną, moralną).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do innych osób	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że ogólnie rzecz biorąc większości osób można ufać (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Brak możliwości pokrycia nieoczekiwanego wydatku (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych deklarujących brak możliwości pokrycia z własnych środków nieoczekiwanego wydatku w wysokości 1000 zł.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaległości w opłatach	Odsetek gospodarstw domowych, które z powodów finansowych, w okresie 12 miesięcy przed badaniem, dwa lub więcej razy nie były w stanie terminowo uiszczać takich opłat, jak rachunki za gaz, elektryczność, wodę, wywóz nieczystości stałych lub płynnych, podatków od nieruchomości i innych stałych opłat związanych z użytkowaniem mieszkania.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że chodząc samotnie po zmroku w okolicy swojego miejsca zamieszkania czują się bardzo bezpiecznie lub dość bezpiecznie.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Zaufanie do systemu politycznego	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że mają zaufanie do systemu politycznego jako całości (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do systemu prawnego	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że mają zaufanie do systemu prawnego (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do policji	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że mają zaufanie do policji (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie zagrożenia dyskryminacją	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej uznających się za osoby należące do grupy społecznej, która z jakiegokolwiek powodu jest gorzej traktowana (dyskryminowana) niż inne grupy w Polsce.	Badanie spójności społecznej
Osoby świadczące wolontariat w organizacjach	Odsetek osób w gospodarstwach domowych w wieku 16 lat i więcej, które w 4 tygodniach poprzedzających badanie świadczyły wolontariat w organizacjach. Wolontariat w organizacjach oznacza pracę niezarobkową świadczoną w ramach struktur organizacyjnych, m.in.: stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, kościołów, wspólnot lub organizacji religijnych, związków zawodowych, partii politycznych, organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców, instytucji rządowych lub samorządowych i placówek przez nie prowadzonych.	Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym
Frekwencja w wyborach do Sejmu RP	Stosunek liczby oddanych głosów (ważnych kart głosowania) do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu RP, wyrażony w procentach.	Państwowa Komisja Wyborcza

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Narażenie na nadmierny hałas	Odsetek gospodarstw domowych odczuwających w odniesieniu do swojego miejsca zamieszkania nadmierny hałas w mieszkaniu pochodzący od sąsiadów lub z zewnątrz (ruch uliczny, zakłady przemysłowe, działalność gospodarcza).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Narażenie na zanieczyszczenie lub inne problemy środowiskowe w okolicy	Odsetek gospodarstw domowych odczuwających w swoim miejscu zamieszkania takie problemy jak zanieczyszczenie, brud lub inne problemy środowiskowe w okolicy (pył, dym, nieprzyjemne zapachy, zanieczyszczona woda).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zadowolenie z terenów rekreacyjnych i terenów zielonych	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że ogólnie rzecz biorąc są zadowolone (w tym bardzo zadowolone) z terenów rekreacyjnych i terenów zielonych w miejscu zamieszkania (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

WSKAŹNIK	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Zadowolenie z życia ogólnie rzecz biorąc	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że ogólnie rzecz biorąc są zadowolone ze swojego życia (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Złożony wskaźnik dobrego samopoczucia	Odsetek osób w gospodarstwach domowych w wieku 16 lat i więcej, które w ciągu 4 tygodni deklarowały współwystępowanie 2 pozytywnych stanów emocjonalnych (czuły się szczęśliwe; spokojne i opanowane) oraz brak występowania (lub występowania bardzo rzadkiego) 3 negatywnych oznak złego samopoczucia (nie czuły się zdenerwowane; nie czuły się zniechęcone, nie miały chandry; nie czuły się przygnębione, tak, że nic nie mogło podnieść ich na duchu).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Złożony wskaźnik złego samopoczucia	Odsetek osób w gospodarstwach domowych w wieku 16 lat i więcej, które w ciągu 4 tygodni doświadczały przynajmniej 3 z 5 oznak złego samopoczucia (nie czuły się nigdy lub czuły się bardzo rzadko szczęśliwe; nie czuły się nigdy lub czuły się bardzo rzadko spokojne i opanowane; czuły się bardzo zdenerwowane; czuły się zniechęcone, miały chandrę; czuły się przygnębione, tak, że nic nie mogło podnieść ich na duchu).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie sensu w życiu	Odsetek osób (w gospodarstwach domowych) w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że to co robią w życiu jest wartościowe (wybór na skali 0-10 wartości wyższej lub równej 7).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

Wielowymiarowy pomiar jakości życia wymaga łączenia informacji pochodzących z wielu źródeł. Poniżej zamieszczona została krótka charakterystyka badań prowadzonych przez GUS, które stanowiły podstawę przy obliczaniu wskaźników jakości życia prezentowanych w niniejszym opracowaniu.

EUROPEJSKIE BADANIE DOCHODÓW I WARUNKÓW ŻYCIA (EU-SILC)

Realizowane przez GUS od 2005 r. coroczne, reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych. Głównym celem EU-SILC jest dostarczanie porównywalnych dla krajów Unii Europejskiej danych dotyczących szeroko rozumianych warunków życia ludności. W oparciu o jego wyniki obliczane są m.in. wskaźniki w zakresie dochodów, ubóstwa, deprivacji materialnej oraz wybranych aspektów wykluczenia społecznego.

EU-SILC zakłada również prowadzenie badań modułowych, których tematyka odpowiada na aktualne zapotrzebowanie organów Unii Europejskiej. W 2013 r. moduł dotyczył dobrobytu subiektywnego.

BADANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ (BSS)

Cykliczne, reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych. Pierwsza edycja BSS została zrealizowana w 2011 r. Następne badanie zostanie przeprowadzone w 2015 r.

Celem badania spójności społecznej jest zebranie informacji pozwalających na dokonanie wszechstronnych ocen jakości życia, rozumianej jako kategoria wielowymiarowa (uwzględniająca aspekty ekonomiczne i społeczne) i ocenianej przez pryzmat zarówno wskaźników obiektywnych, jak i subiektywnych.

Dzięki integracji danych indywidualnych możliwe jest m.in. określenie w jakich grupach społeczeństwa występuje kumulacja korzystnych bądź niekorzystnych aspektów jakości życia, jakie czynniki warunkują te sytuacje, a także jakie relacje zachodzą pomiędzy poszczególnymi wymiarami jakości życia. Szeroki zakres zbieranych informacji pozwala m.in. na kompleksową ocenę zróżnicowania poziomu i stylu życia oraz wielowymiarową analizę ubóstwa, wykluczenia społecznego, kapitału społecznego oraz subiektywnego dobrobytu.

BADANIE BUDŻETÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH (BBGD)

Prowadzone od 1957 r. coroczne, reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych.

Przedmiotem badania jest przede wszystkim budżet gospodarstwa domowego, tzn. wielkość przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) wszystkich członków badanego gospodarstwa domowego oraz ilościowe spożycie wybranych artykułów i usług.

Umożliwia ono prowadzenie analiz materialnych aspektów warunków życia ludności, a także ocenę wpływu różnych czynników na kształtowanie poziomu i zróżnicowania sytuacji bytowej podstawowych grup gospodarstw domowych.

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI (BAEL)

Badanie realizowane w Polsce począwszy od 1992 r. i doskonalone zgodnie z zaleceniami Eurostatu. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną. Objęte są nim wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach. Obserwacja populacji objętej badaniem dokonywana jest poprzez gospodarstwa domowe.

Celem badania jest ocena sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej ludności. Podstawowym kryterium podziału ludności na pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo jest praca, czyli wykonywanie, posiadanie bądź poszukiwanie pracy. Przyjęta kolejność wyodrębniania poszczególnych kategorii ludności gwarantuje zaklasyfikowanie każdej osoby tylko do jednej kategorii.

EUROPEJSKIE ANKIETOWE BADANIE ZDROWIA (EHIS)

Przeprowadzone przez GUS po raz pierwszy w 2009 r. reprezentacyjne badanie, mające na celu ocenę kondycji zdrowotnej ludności Polski, z uwzględnieniem subiektywnej ogólnej oceny stanu zdrowia, zarówno fizycznego jak i psychicznego.

Obejmuje ono m.in. takie zagadnienia jak: częstość występowania najpoważniejszych, długotrwałych problemów zdrowotnych (np. chorób przewlekłych), poziom sprawności oraz ograniczeń w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, a także samopoczucie emocjonalne. Badanie umożliwia również monitorowanie wybranych aspektów zachowań anty- i pro-zdrowotnych.

Planowane jest powtarzanie badania w cyklu pięcioletnim.

BADANIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNYCH (ICT) W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Prowadzone w Polsce od 2004 r. reprezentacyjne badanie wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych i przez użytkowników indywidualnych realizowane jest wg metodologii zharmonizowanej z wytycznymi Unii Europejskiej. Prowadzone jest corocznie, metodą wywiadu bezpośredniego. Wywiad dotyczący wykorzystania ICT jest prowadzony w gospodarstwach domowych, w skład których wchodzi osoby w wieku 16-74 lata.

Badanie ICT ma na celu zaspokajanie potrzeb informacyjnych powstających w wyniku szybkiego rozwoju technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, poprzez naprzemienne uwzględnianie w badaniach modułów dedykowanych wybranym tematom badawczym, m.in. takim jak: kompetencje informatyczne, korzystanie z zaawansowanych usług internetowych, mobilny dostęp do Internetu oraz korzystanie z mediów społecznościowych.

PRACA NIEZAROBKOWA POZA GOSPODARSTWEM DOMOWYM (PNZ)

Badanie zostało zrealizowane po raz pierwszy w 2011 r. jako moduł do Badania aktywności ekonomicznej ludności. Jego celem jest pomiar ekonomicznego i społecznego wymiaru pracy świadczonej dobrowolnie i bezpłatnie przez mieszkańców Polski, którzy ukończyli 15 rok życia.

Oprócz pracy społecznej mającej miejsce w różnego typu jednostkach organizacyjnych (np. stowarzyszeniach, fundacjach, kościołach, związkach zawodowych, itp.), badanie obejmuje także prace wykonywane bezpłatnie poza jakimikolwiek strukturami organizacyjnymi, np. na rzecz krewnych i znajomych spoza własnego gospodarstwa domowego, na rzecz nieznajomych, a także środowiska, miejscowości oraz społeczeństwa.

BADANIE STRUKTURY WYNAGRODZEŃ

Badanie realizowane jest od 1999 r. (od 2002 r. z częstotliwością dwuletnią). Ma ono charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wyniki badania pozwalają na analizę zróżnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) oraz ich struktury wg cech osób fizycznych, takich jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. Badanie umożliwia również charakterystykę struktury zatrudnienia wg wyżej wymienionych cech. W oparciu o jego wyniki opracowywane są także rozkłady zatrudnionych wg wysokości wynagrodzenia oraz podstawowe mierniki zróżnicowania płac.